

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ

BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING

INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za period januar/siječanj-april/travanj 2010. godine

Sarajevo, juni/lipanj 2010. godine

Sadržaj:

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	4
1.1. <i>Industrijska proizvodnja</i>	4
1.2. <i>Tržište rada BiH</i>	4
2. Javne finansije.....	5
2.1. <i>Indirektni porezi u BiH</i>	5
2.2. <i>Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH</i>	5
2.3. <i>Izvršenje budžeta entitetskih Vlada</i>	6
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	6
3.1. <i>Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)</i>	6
3.2. <i>Monetarni agregati</i>	7
3.3. <i>Prosječna obavezna rezerva</i>	7
3.4. <i>Devizne rezerve Centralne banke BiH</i>	8
3.5. <i>Depoziti</i>	9
3.6. <i>Kredit</i>	9
3.7. <i>Berze</i>	10
4. Vanjski sektor.....	11
5. Strane direktne investicije.....	12

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno – četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

* * *

Eksterni faktori koji su u najvećoj mjeri doveli do BiH ekonomske recesije u 2009. bilježe skroman oporavak u prvom tromjesečju 2010. godine. Tu se prije svega misli na ekonomski rast EU27 koja je po prvi put nakon dugo vremena zabilježila pozitivan godišnji rast (0,6% g/g) u poređenju sa istim kvartalom prethodne godine. U isto vrijeme, negativan realni rast zemalja iz neposrednog okruženja (npr. Slovenije i Hrvatske) je znatno niži u odnosu na pad iz prethodne godine. Sve ovo je zajedno sa rastom izvoznih i uvoznih cijena dovelo do snažnog nominalnog oporavka robnog izvoza i znatno nižeg pada uvoza pri čemu je oporavak vanjske trgovine u realnom smislu najvjerovatnije bio znatno skromniji obzirom na snažan efekat rasta svjetskih cijena metala i energenata. Uprkos nepostojanju zvaničnih statističkih podataka o kvartalnom BDP-u kratkoročni indikatori ukazuju na slabljenje ili čak moguće zaustavljanje BiH ekonomske recesije u prvom tromjesečju 2010 godine.

Naime, kratkoročni indikatori ukazuju da je djelomičan oporavak izvoza pomogao skroman oporavak domaće tražnje i to prije svega u domenu privatne potrošnje dok su investicije nastavile snažno da padaju stopom (20-30% g/g) tek nešto nižom u odnosu na 2009 godinu. Ovakav pomak domaće tražnje je u konačnici skoro zaustavio negativan trend rasta uvoza iz 2009 godine. Jačanje trenda pada broja zaposlenih iz prethodne godine, te smanjenje (zaustavljanja rasta) socijalnih transfera uslijed početka implementacije mjera štednje u javnom sektoru radi ispunjenja uslova iz „Stand by“ aranžmana sa MMF-om, uz rast potrošačkih cijena ukazuju na u odnosu na prethodnu godinu nešto blaži pad raspoloživog dohodka domaćinstava u prvom tromjesečju 2010. Ovo je uz rast javne potrošnje najvjerovatnije dovelo do mogućeg zaustavljanja ili barem usporenje pada privatne potrošnje u odnosu na prethodnu godinu. Na to donekle ukazuju zaustavljanje pada proizvodnje i uvoza potrošačkih dobara. Pad uvoza kapitalnih dobara od 22%, te snažan pad vrijednosti izvršenih građevinskih radova ukazuju na snažan pad privatnih investicija u prvom tromjesečju 2010. godine. Slabi finansijski rezultati preduzeća u prethodnoj godini, otežan pristup bankarskim kreditima čiji je rast zaustavljen još u prethodnoj godini, pad direktnih stranih ulaganja, te skromna izvozna očekivanja su bili važni faktori koji su doveli do ovakve situacije.

Pokazatelji realnog sektora sa izuzetkom građevinarstva takođe ukazuju na zaustavljanje negativnih trendova iz 2009. godine. Rast fizičkog obima industrijske proizvodnje od 1,3% obzirom na snažnu izvozna orjentisanost BiH industrije donekle potvrđuje da je realni rast izvoza zaista bio znatno niži od nominalnog. Postepeni oporavak izvoza je doveo do jačanja prevoza roba. Posebno treba istaći da je oporavak metalne industrije u prvom tromjesečju znatno doprinio snažnom porastu željezničkog prevoza roba od preko 30%. Pored toga, nakon pada u 2009. zabilježen je skroman rast prometa maloprodaje, turizma i ugostiteljstva u prvom tromjesečju 2010. Nastavak oporavka prije svega EU ekonomije bi u skorijoj budućnosti mogao dodatno ojačati tražnju za BiH izvozom i na taj način još više ojačati postojeće trendove početka ekonomskog oporavka u BiH.

Napomena: Ova „Informacija“ je sastavljena na temelju raspoloživih podataka koji su dostavljeni od proizvođača podataka sa majom/svibnjom 2010. godine.

1. Realni sektor

1.1. Industrijska proizvodnja u BiH

Tokom 2009. godine u Bosni i Hercegovini zabilježen je pad industrijske proizvodnje od 3,3% u odnosu na prošlu godinu. Međutim već početkom 2010. godine čini se da se BiH privreda stabilizuje i ulazi u fazu blagog oporavka. Tako prema podacima BHAS-a industrijska proizvodnja u BiH u periodu januar-april 2010. godine bilježi povećanje proizvodnje od 1,7% u odnosu na isti period prošle godine. Podaci za mjesec april su također ohrabrujući i ukazuju da se BiH privreda polako ali sigurno oporavlja nakon prošlogodišnje krize. Tako u aprilu 2010. godine Bosni i Hercegovina bilježi povećanje industrijske proizvodnje od 2,7% u odnosu na april prethodne godine. Posmatrano po entitetima, u periodu januar-april 2010. godine zabilježen je rast industrijske proizvodnje od 2,2% u FBiH, odnosno 7,3% u RS u odnosu na isti period 2009. godine.

Indeksi g/g		2007.	2008.	2009.	Januar	Februar	Mart	April	Jan-Apr
					2010.	2010.	2010.	2010.	2010.
Industrijska proizvodnja fizički obim	FBiH	108,6	107,9	88,4	100,1	103,5	102,5	102,6	102,2
	RS	101,4	116,8	119	111	101,8	105,8	111,0	107,3
	BiH	-	-	96,7	99,5	99,5	104,3	102,7	101,7

1.2. Tržište rada BiH

Prosječan broj zaposlenih lica u BiH je u prvom kvartalu 2010. godine je iznosio 700¹ hiljada lica što je za 0,6% više pri godišnjem poređenju. U sektorskoj analizi broja zaposlenih primjećuje se da su sektori prerađivačka industrija i građevinarstvo najviše doprinijeli smanjenju broja zaposlenih u okviru privatnog sektora, dok je u okviru javnog sektora broj zaposlenih lica uvećan u K1 2010 za 3% što je uticalo na pomenutu pozitivnu stopu promjene broja zaposlenih lica. U prva četiri mjeseca 2010. godine broj nezaposlenih lica u BiH je uvećan za 5,3% i iznosio je 517,6 hiljada lica.

Prosječna neto plata u BiH u prvom kvartalu 2010. je iznosila 790 KM i veća je za samo 0,2% u odnosu na isti period 2009. godine. Plate u okviru privatnog sektora su znatno sporije rastle i bile veće za 1,4% u odnosu na prvi kvartal 2009. godine. Oblasti sa najnižim neto platama prerađivačka industrija i građevinarstvo sa smanjenjem broja zaposlenih u posmatranom kvartalu zabilježile su minoran rast plata od 2,1% odnosno 0,7%. S druge strane javni sektor koji prednjači sa visinom prosječne neto plate je u prvom kvartalu 2010. godine zabilježio smanjenje plata od 1,9% što je posljedica budžetskih restrikcija.

Prosječna penzija u BiH je u prva četiri mjeseca 2010. godine iznosila 333,5 KM i manja je za 1,4% g/g u odnosu na isti period 2009. godine. S druge strane, prosječan broj penzionera u BiH je uvećan u istom periodu za 4,7% g/g i iznosio 578,3 hiljada lica i dodatni je pokazatelj opterećenja penzionih fondova sa novopenzionisanim licima, dok je broj osiguranika² koji najvećim dijelom finansiraju penzije u BiH umanjen. I pored toga, minimalne penzije u oba penziona fonda u BiH su ostale nepromjenjene u odnosu na 2009. godinu i iznosile su 296 KM u FBiH i 160 KM u RS.

¹ Broj zaposlenih lica u BiH je privremen do objavljivanja zvaničnog broja zaposlenih lica u RS za mjesec mart 2010. godine. Izvor: BHAS

² Zaposlena lica koja u entitetske penzije fondove plaćaju prihode od doprinosa.

	Broj zaposlenih lica u BiH	Stopa rasta (g/g)
I 2010.	701.431	0,5%
II 2010.	699.710	0,4%
III 2010.	698.970	0,7%
I-III 2010.	700.037	0,6%
	Broj nezaposlenih lica u BiH	Stopa rasta (g/g)
I 2010.	516.121	5,7%
II 2010.	519.462	5,6%
III 2010.	519.207	5,2%
IV 2010.	515.685	4,6%
I-IV 2010.	517.619	5,3%
	Prosječna neto plata u BiH (KM)	Stopa rasta (g/g)
I 2010.	789	0,7%
II 2010.	782	-1,0%
III 2010.	798	0,9%
I-III 2010.	790	0,2%
	Prosječna penzija u BiH (KM)	Stopa rasta (g/g)
I 2010.	334,0	-1,3%
II 2010.	333,7	-1,5%
III 2010.	333,6	-1,4%
IV 2010.	332,8	-1,3%
I-IV 2010.	333,5	-1,4%

2. Javne finansije

2.1. Indirektni porezi u BiH

Ukupni prihodi od indirektnih poreza u periodu januar-april 2010. godine, u odnosu na isti period 2009. godine bilježe rast od 6,4%, što predstavlja direktan rezultat rasta prihoda od akciza i putarina. **Kod prihoda od carina** u navedenom vremenskom okviru evidentiran je pad od 22,1%. Ovaj pad predstavlja nastavak negativnog trenda iz 2009. godine, uslijed stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) i smanjenja uvoza. **Prihodi od PDV-a**, u periodu januar-april 2010. godine nalaze se na istom nivou kao i u 2009. godini. S druge strane, **prihodi od akciza**, u periodu januar-april 2010. godine, poređeni sa 2009. godinom bilježe rast od 26,9%, što je rezultat harmonizacije sa Evropskom unijom i usaglašavanjem modela i visine akciza sa zemljama u okruženju. Slično prihodima od akciza i **prihodi od putarina** u posmatranom razdoblju bilježe rast od 60%.

(u milionima KM za period januar-april)

Indirektni porezi	2009.	2010.	Trend
Carine	116	90	-22,1%
Akcize	280	356	26,9%
PDV	838	838	0,0%
Putarine	57	90	57,3%
Ukupno	1291	1374	6,4%

2.2. Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH

Prihodi od direktnih poreza u prvom tomjesečju 2010. godine u FBiH bilježe rast od 7,1%. S druge strane u RS prihodi od direktnih poreza su u periodu januar-mart 2010. godine u odnosu na isti period u 2009. godini pali za 25,8%. Prihodi od doprinosa za predstavljeni vremenski okvir u FBiH su porasli za 19,8%, dok je u RS evidentiran pad od 1,8%. Kod ukupnih prihoda, generisanih kod entitetskih poreskih uprava, koji pored direktnih poreza i doprinosa, uključuju i ostale takse, kazne i naknade evidentiran je rast od 16,9 % u FBiH i pad od 8,2% u RS.

(u milionima KM)

Naziv prihoda	FBiH (januar-mart)			RS februar (januar-mart)		
	2009	2010	%	2009	2010	%
Direktni porezi	120,0	128,6	7,1%	124,0	92,0	-25,8%
Porez na platu	63,1	65,8	4,3%	30,9	28,6	-7,3%
Porez na dobit	28,0	40,8	45,6%	58,8	42,3	-28,1%
Porezi građana	27,8	20,6	-25,9%	13,2	13,9	5,1%
Ostali porezi	1,1	1,4	21,1%	21,1	7,2	-65,9%
Ostale takse, kazne i naknade	78,6	89,7	14,0%	69,6	68,0	-2,3%
Doprinosi	488,3	584,8	19,8%	274,5	269,5	-1,8%
PIO	280,9	323,3	15,1%	143,0	142,8	-0,1%
Zdravstvo	183,7	234,8	27,8%	115,0	109,8	-4,5%
Nezaposleni	23,6	26,6	12,8%	5,6	5,5	-2,0%
Dječija zaštita	-	-	-	10,9	10,8	-1,3%
Zapošljavanje invalida	-	-	-			-
Ukupno (direktni porezi + ostale takse, kazne i naknade + doprinosi)	687,0	803,1	16,9%	468,1	429,5	-8,2%

2.3. Izvršenje budžeta entitetskih Vlada

Ukupni prihodi ostvareni u budžetu Federacije BiH u prva četiri mjeseca 2010. godine u odnosu na isti period 2009. godine bilježe rast od 17,9%. Prihodi u budžetu Republike Srpske su za period januar-mart 2010. godine niži za 0,8% u odnosu na isti period 2009. godine. Rashodi za posmatrano razdoblje u FBiH bilježe rast od 49,8%, odnosno rast od 34,4% u RS.

(u milionima KM za period januar-april)

Federacija BiH	2009.	2010.	%
Prihodi	335,51	395,52	17,9%
Porezni prihodi	295,68	356,69	20,6%
Neporezni prihodi	39,83	38,83	-2,5%
Rashodi	293,18	439,17	49,8%
Plaće i naknade	54,65	47,37	-13,3%
Materijal i usluge	13,43	18,74	39,5%
Tekući transferi	183,29	298,94	63,1%

(u milionima KM za period januar-mart)

Republika Srpska	2009.	2010.	%
Prihodi	309,95	307,60	-0,8%
Porezni prihodi	75,47	260,70	245,4%
Neporezni prihodi	40,77	46,40	13,8%
Rashodi	310,65	417,40	34,4%
Plaće i naknade	153,68	150,80	-1,9%
Materijal i usluge	11,18	11,60	3,7%
Subvencije i transferi	123,94	67,30	-45,7%

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

3.1. Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)

Godišnja stopa inflacije u BiH mjerena CPI indeksom u prva četiri mjeseca 2010. godine je iznosila 1,9%. Najveći doprinos rastu BH inflacije imalo je uvećanje cijena u kategorijama transporta (9,3%), alkohola i duvana (30,1%) i stanovanja, vodosnadbijevanja, el. energije, gasa i drugih energenata (3,3). Suprotno, na smanjenje inflacije u BiH u istom periodu imale su cijene hrane i bezalkoholnih pića. Cijene u ovoj kategoriji su i dalje ostale niže za 3,1%. Odjeća i obuća te namještaj i kućni aparati su takođe pojeftinili za 4% i 0,7% respektivno u prva četiri mjeseca 2010. godine.

CPI - BiH	g/g
I 2010.	101,4
II 2010.	101,7
III 2010.	101,9
IV 2010.	102,4
I-IV 2010.	101,9

3.2 Monetarni agregati

Na kraju mjeseca aprila tekuće godine ukupna novčana masa (M2) je dostigla nivo od oko 13,4 milijardi KM. Ovaj agregat je zabilježio kako godišnji rast od 8,1% g/g na kraju mjeseca, tako i rast od 1,2 m/m. Ako se pogleda (u tabeli ispod) prosječan rast za prva četiri mjeseca, uočava se nešto brži rast na godišnjoj osnovi nego u istom periodu prethodne godine, i nešto sporiji prosječni mjesečni rast. Značajno je još istaći da je nastao period oporavka ovog agregata, jer na kraju svakog mjeseca njegov godišnji rast ima pozitivan predznak.

U milionima KM

Period	Gotovi na izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Ostali depoziti po viđenju kod monetarnih vlasti	Rezervni novac (M0)	Gotovi na izvan banaka	Depoziti po viđenju u domaćoj valuti	Transakcijski novac (M1)	Oročeni i štedni depoziti u domaćoj valuti	Depoziti po viđenju u stranoj valuti	Oročeni i štedni depoziti u stranoj valuti	Kvazi novac (QM)	Monetarni agregati; M2 (M1+QM)
Jan-10	2.275,5	3.162,3	4,9	5.442,7	2.002,0	3.875,5	5.877,5	1.777,4	1.398,2	3.931,1	7.106,7	12.984,2
Feb-10	2.269,6	3.176,2	4,3	5.450,1	2.006,0	3.846,1	5.852,1	1.791,9	1.424,9	3.967,7	7.184,5	13.036,6
Mar-10	2.254,9	3.319,1	3,8	5.577,8	1.974,6	3.907,5	5.882,1	1.774,0	1.572,0	3.992,2	7.338,2	13.220,3
Apr-10	2.269,5	3.289,2	5,0	5.563,7	2.005,0	4.008,0	6.013,0	1.714,3	1.667,2	3.986,9	7.368,4	13.381,4
stope rasta g/g u %												
Jan-10	-4,6%	1,2%	-22,2%	-1,3%	-3,9%	6,3%	2,6%	-1,6%	-6,8%	12,0%	4,2%	3,5%
Feb-10	-3,2%	3,2%	-25,9%	0,4%	-2,6%	6,9%	3,4%	1,8%	-5,8%	11,6%	5,2%	4,4%
Mar-10	-2,7%	10,9%	-41,5%	4,9%	-2,0%	10,2%	5,8%	0,7%	7,1%	10,4%	7,2%	6,6%
Apr-10	-3,9%	10,6%	-62,1%	4,0%	-4,6%	17,0%	8,8%	-2,9%	14,2%	10,0%	7,5%	8,1%
stope rasta m/m u %												
Jan-10	0,3%	-6,3%	-18,3%	-3,6%	-0,4%	-0,1%	-0,2%	-0,3%	-3,0%	1,1%	-0,1%	-0,1%
Feb-10	-0,3%	0,4%	-12,2%	0,1%	0,2%	-0,8%	-0,4%	0,8%	1,9%	0,9%	1,1%	0,4%
Mar-10	-0,6%	4,5%	-11,6%	2,3%	-1,6%	1,6%	0,5%	-1,0%	10,3%	0,6%	2,1%	1,4%
Apr-10	0,6%	-0,9%	31,6%	-0,3%	1,5%	2,6%	2,2%	-3,4%	6,1%	-0,1%	0,4%	1,2%
prosječni rast za prva četiri mjeseca g/g u %												
2009.	1,6%	-18,1%	34,0%	-10,5%	-0,6%	-9,0%	-6,1%	11,3%	-3,2%	9,0%	6,6%	0,5%
2010.	-3,6%	6,5%	-37,9%	2,0%	-3,3%	10,1%	5,2%	0,6%	2,2%	11,0%	6,3%	5,8%
prosječni rast za prva četiri mjeseca m/m u %												
2009.	-1,9%	-1,4%	23,1%	-1,6%	-2,1%	-1,9%	-2,0%	0,6%	-0,8%	1,1%	0,5%	-0,6%
2010.	0,0%	-0,6%	-2,7%	-0,4%	0,0%	0,8%	0,5%	-1,0%	3,8%	0,6%	0,9%	0,7%

Izvor: CBBiH

3.3 Prosječna obavezna rezerva

Na kraju aprila mjeseca tekuće godine osnovica za obračun obavezne rezerve je dostigla nivo od oko 15,8 milijardi KM. Osnovica i dalje bilježi smanjenje (-5,0% g/g) u odnosu na isti period prethodne godine. Međutim, u svim mjesecima ove godine ukupna sredstva koja banke drže na računima kod CB, a za održavanje OR bilježe rast, kako godišnji, tako i mjesečni (vidjeti stope rasta u tabeli ispod). U isto vrijeme, može se primjetiti da i razlika (višak sredstava iznad OR) bilježi rast nešto brži na kraju aprila mjeseca i na godišnjem i na mjesečnom nivou. Stopa OR je i dalje nepromjenjena - 10%, ali je došlo do promjene prosječne stope po kojoj banke drže svoja sredstva kod CB (sa 19% na 20%).

U milionima KM

Period	Osnovica za obračun obavezne rezerve	Prosječne obavezne rezerve	Prosječna gotovina u trezorima banaka	Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH	Ukupna sredstva za održavanje obavezne rezerve	Razlika	Prosječna stopa obavezne rezerve	Stopa obavezne rezerve
Jan-10	15.764,6	1.623,9	...	3.203,2	3.203,2	1.579,2	20%	10%
Feb-10	15.688,3	1.613,4	...	3.086,2	3.086,2	1.472,8	20%	10%
Mar-10	15.649,5	1.604,4	...	3.024,7	3.024,7	1.420,3	19%	10%
Apr-10	15.790,4	1.630,7	...	3.144,5	3.144,5	1.513,8	20%	10%
stope rasta g/g u %								
Jan-10	-7,8%	-20,7%	...	1,9%	1,9%	44,1%		
Feb-10	-7,8%	-20,7%	...	0,9%	0,9%	43,8%		
Mar-10	-7,4%	-20,3%	...	1,1%	1,1%	45,3%		
Apr-10	-5,0%	-17,5%	...	7,5%	7,5%	59,4%		
stope rasta m/m u %								
Jan-10	0,3%	1,1%	...	7,9%	7,9%	15,9%		
Feb-10	-0,5%	-0,6%	...	-3,7%	-3,7%	-6,7%		
Mar-10	-0,2%	-0,6%	...	-2,0%	-2,0%	-3,6%		
Apr-10	0,9%	1,6%	...	4,0%	4,0%	6,6%		
prosječni rast za prva četiri mjeseca g/g u %								
2009.	1,9%	-33,1%	...	-19,0%	-19,0%	41,2%		
2010.	-7,0%	-19,8%	...	2,9%	2,9%	48,1%		
prosječni rast za prva četiri mjeseca m/m u %								
2009.	-1,0%	-4,8%	...	-1,6%	-1,6%	10,7%		
2010.	0,1%	1,0%	...	1,6%	1,6%	3,0%		

Izvor: CBBiH

3.4 Devizne rezerve Centralne banke BiH

Devizne rezerve na kraju aprila mjeseca tekuće godine su dostigle nivo od oko 6,1 milijardu KM. U poređenju sa prethodnim mjesecom desilo se smanjenje od 0,7% m/m. Ali ako se uporedi kraj aprila ove godine sa istim periodom prethodne godine, uočava se nešto sporija stopa rasta od 3,8% g/g. Ako se uporedi prosječni rast ukupnih deviznih rezervi za prva četiri mjeseca tekuće i prethodne godine, uočava se blagi oporavak. Na godišnjem nivou imamo -8,3% g/g vs. 0,9% g/g, a na mjesečnom -1,5% m/m vs. -0,2% m/m.

U milionima KM

Godina	Zlato	Držanje SDR	Strana valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Bruto devizne rezerve	Neto devizne rezerve	Monetarna pasiva	Neto slobodne rezerve
Jan-10	64,1	5,9	105,7	3.042,3	2,2	2.814,6	6.034,7	6.033,8	5.523,5	583,0
Feb-10	68,2	4,5	85,7	3.081,3	2,3	2.797,3	6.039,3	6.038,4	5.517,0	510,3
Mar-10	68,4	3,5	72,6	2.942,0	2,2	3.104,8	6.193,5	6.192,6	5.666,9	525,7
Apr-10	73,7	3,5	103,9	2.455,1	2,4	3.511,7	6.150,3	6.149,4	5.670,6	478,8
stopa rasta g/g u %										
Jan-10	0,0%	1.375,0%	-31,7%	-37,7%	-95,4%	164,0%	-1,9%	-1,9%	-0,7%	-12,5%
Feb-10	0,0%	1.400,0%	-45,6%	-32,5%	-95,1%	115,5%	-0,4%	-0,4%	0,8%	-12,0%
Mar-10	18,8%	1.066,7%	-63,2%	-35,1%	-94,2%	153,3%	2,3%	2,3%	4,0%	-13,0%
Apr-10	33,3%	1.066,7%	-30,0%	-42,3%	-91,9%	143,7%	3,8%	3,8%	4,2%	-1,4%
stopa rasta m/m u %										
Jan-10	1,3%	3,5%	-1,6%	-7,8%	0,0%	2,9%	-2,9%	-2,9%	-3,2%	0,9%
Feb-10	6,4%	-23,7%	-18,9%	1,3%	4,5%	-0,6%	0,1%	0,1%	-0,1%	2,2%
Mar-10	0,3%	-22,2%	-15,3%	-4,5%	-4,3%	11,0%	2,6%	2,6%	2,7%	0,8%
Apr-10	7,7%	0,0%	43,1%	-16,5%	9,1%	13,1%	-0,7%	-0,7%	0,1%	-8,9%
prosječni rast za prva četiri mjeseca g/g u %										
2009.	0,0%	4,2%	474,5%	-17,0%	-40,2%	26,0%	-8,3%	-8,3%	-11,1%	33,6%
2010.	13,0%	1.227,1%	-42,6%	-36,9%	-94,1%	144,1%	0,9%	0,9%	2,1%	-9,7%
prosječni rast za prva četiri mjeseca m/m u %										
2009.	0,0%	-6,3%	-6,2%	-2,5%	-11,8%	3,9%	-1,5%	-1,5%	-1,3%	-3,3%
2010.	3,9%	-10,6%	1,8%	-6,9%	2,3%	6,6%	-0,2%	-0,2%	-0,1%	-1,3%

Izvor: CBBiH

3.5. Depoziti

Na kraju travnja tekuće godine ukupni depoziti na bh. bankama iznosili su 12,45 mlrd. KM i nastavili su trend rasta iz prethodnih mjeseci. Najveći doprinos rastu ukupnih depozita dali su depoziti stanovništva koji su u travnju 2010. godine zabilježili stopu rasta od 13,95% g/g. Također, i depoziti nefinancijskih poduzeća u istom razdoblju dali su pozitivan doprinos rastu ukupnim depozitima. Godišnja stopa rasta depozita ovog sektora iznosila je 5,16%.

u mil. KM

Godina	Mjesec	Ukupni depoziti	Depoziti stanovništva	Depoziti nefinancijskih poduzeća ³	Depoziti opće vlade ⁴	Ostali depoziti ⁵
Stanje na kraju perioda						
2010.	01.	12.030	5.725	3.726	1.808	771
2010.	02.	12.024	5.816	3.714	1.731	763
2010.	03.	12.395	5.893	3.845	1.924	733
2010.	04.	12.450	5.979	3.852	1.864	755
Stopa rasta g/g						
2010.	01.	0,52%	12,05%	-1,62%	-26,86%	28,55%
2010.	02.	0,97%	12,39%	-1,06%	-27,11%	26,23%
2010.	03.	5,29%	14,38%	2,71%	-15,93%	24,62%
2010.	04.	6,62%	13,95%	5,16%	-13,90%	25,27%
Prosječna godišnja stopa rasta za četiri mjeseca						
2009.		-2,57%	-3,17%	7,14%	-19,64%	41,50%
2010.		3,35%	13,19%	1,30%	-20,95%	26,17%

Izvor: Centralna banka BiH

³ Prema CB BiH sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna poduzeća, nefinancijska privatna poduzeća i udruženja i neprofitne organizacije.

⁴ Sektor opće vlade čine sve razine vlada u BiH.

⁵ U ostalim depozitima su depoziti nebankarskih finansijskih institucija i ostali depoziti.

3.6. Krediti

Stanje ukupnih kredita nastavilo se smanjivati i u travnju tekuće godine. Ukupno plasirani krediti u ovom razdoblju iznosili su 14,16 mlrd. KM i manji su u odnosu na isto razdoblje prošle godine za 1,99%. Razlog ovakvog trenda jesu smanjeni krediti sektoru stanovništva čija je godišnja stopa u travnju 2010. iznosila -5,64%. S druge strane krediti sektoru nefinancijskih poduzeća, dva zadnja mjeseca bilježe skromne, ali pozitivne godišnje stope rasta. Povoljnija gospodarska kretanja, kao što je postepeni rast industrije i poboljšanje vanjskotrgovinske razmjene pozitivno utječu i na povećanje mogućnosti zaduživanja poduzeća kod bh. banaka.

u mil. KM

Godina	Mjesec	Ukupni krediti	Kreditni stanovništvu	Kreditni nefinancijskim poduzećima	Kreditni općoj vladi	Ostali krediti ⁶
Stanje na kraju perioda						
2010.	01.	14.015	6.258	7.330	324	102
2010.	02.	14.090	6.222	7.430	341	97
2010.	03.	14.134	6.218	7.481	350	85
2010.	04.	14.158	6.226	7.494	357	81
Stopa rasta g/g						
2010.	01.	-3,62%	-6,56%	-1,10%	20,47%	-37,08%
2010.	02.	-3,14%	-6,68%	-0,18%	19,81%	-36,09%
2010.	03.	-2,43%	-6,23%	0,61%	23,34%	-37,43%
2010.	04.	-1,99%	-5,64%	0,95%	19,88%	-35,40%
Prosječna godišnja stopa rasta za četiri mjeseca						
2009.		15,48%	12,11%	17,63%	112,99%	-20,17%
2010.		-2,79%	-6,28%	0,07%	20,88%	-36,50%

Izvor: Centralna banka BiH

3.7. Berze u BiH

Poredeći vrijednosti ukupnog prometa na Sarajevskoj i Banjalučkoj berzi u aprilu 2010. godine sa vrijednostima u aprilu 2009. godine zabilježen je rast od 82,45% ali u odnosu na april 2008. godine još uvijek pad od 29,6%.

Na SASE je zabilježen rast prometa od 111,33 % u odnosu na april 2009 , ali u odnosu april 2008. godine još uvijek značajan pad prometa od 55,2%.

Na BLSE je zabilježen rast prometa od 66,8% u odnosu na april 2009 godine, i u odnosu na april 2008. godine 16%.

Promet (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Apr-08	28,459,792.00	15,938,562.24	44,398,354.24
Apr-09	6,028,486.68	11,101,984.17	17,130,470.85
Apr-10	12,739,719.43	18,515,572.24	31,255,291.67

U isto vrijeme kapitalizacija u mjesecu aprilu 2008., 2009. i 2010. godine je iznosila:

Kapitalizacija (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Apr-08	12,061,089,406.57	5,836,194,167.40	17,897,283,573.97
Apr-09	6,524,994,511.14	3,487,352,872.43	10,012,347,383.57
Apr-10	7,457,843,307.44	3,675,832,876.83	11,133,676,184.27

⁶ U ostalim kreditima su krediti nebankarskim finansijskim institucijama i ostali krediti.

Procentualno poredeći vrijednosti kapitalizacije na SASE u aprilu 2010. godine sa vrijednostima u aprilu 2009. godine zabilježen je rast kapitalizacije od 14,3%, na BLSE rast od 5,4% ili ukupan rast kapitalizacije na obje berze u iznosu od 11,2%.

Poredeći vrijednosti u martu 2010. godine sa vrijednostima ukupne kapitalizacije u aprilu 2008. godine ukupna kapitalizacija bilježi i dalje pad od 37,8%, SASE pad od 41,2% i BLSE pad od 35,1%.

4. Vanjski sektor

Na osnovu poslednjih dostupnih podataka iz Platnog bilansa centralne banke BiH za 2009. godinu možemo primjetiti sa se deficit na tekućem računu prepolovio u odnosu na 2008, uslijed pada spoljnotrgovinskog deficita. Takođe je primjetan značajan pad suficita u kategorijama usluge (-16%), dohoci (-24%) i tekući transferi (-13%). Direktne strane investicije su iznosile 50% manje u odnosu na priliv iz 2008. Zaduživanje u inostranstvu je takođe značajno umanjeno.

PLATNI BILANS BOSNE I HERCEGOVINE

Izraženo u milionima KM

Period	2008	2009	2009/2008
I - TEKUĆI RAČUN (1+2+3+4)	-3.733,8	-1.807,1	-52%
1. ROBA	-9.432,2	-6.662,4	-29%
Izvoz robe, fob	6.888,4	5.711,5	-17%
Uvoz robe, fob	-16.320,7	-12.373,9	-24%
2. USLUGE	1.252,1	1.048,9	-16%
Potražuje	2.201,6	1.939,8	-12%
Duguje	-949,5	-890,9	-6%
3. DOHODAK	671,2	509,3	-24%
Potražuje	1.554,1	1.136,2	-27%
Duguje	-882,8	-626,9	-29%
4. TEKUĆI TRANSFERI	3.775,1	3.297,0	-13%
Potražuje	4.094,7	3.616,9	-12%
Duguje	-319,6	-319,9	0%
II - KAPITALNI I FINANSIJSKI RAČUN (1+2)	3.906,8	1.781,1	-54%
1. KAPITALNI RAČUN	393,6	347,0	-12%
2. FINANSIJSKI RAČUN	3.513,2	1.434,1	-59%
2.1. DIREKTNE INVESTICIJE	1.402,0	699,3	-50%
2.2. PORTFOLIO INVESTICIJE	-11,8	-37,7	220%
2.3. OSTALE INVESTICIJE	1.720,1	690,2	-60%
2.4. REZERVNA AKTIVA	402,8	82,4	-80%
III - NETO GREŠKE I PROPUSTI	-173,0	26,0	-115%

Tokom prva četiri mjeseca 2010. godine izvoz iz BiH je iznosio 2,1 milijardu KM i u odnosu na isti period prošle godine doživio rast od 16,7%. Uvoz BiH za period januar - april 2010. godine iznosio je 3,8 milijardi KM i u poređenju sa istim periodom 2009. godine doživio je pad u iznosu od 5,8%. Rezultat izvoza i uvoza BiH je trgovinski deficit koji je ove godine dostigao vrijednost od 729 miliona KM i u poređenju sa istim periodom prošle godine manji je za 24,4%.

Posmatrajući strukturu robne razmjene po najznačajnijim uvoznim i izvoznim stavkama za prva četiri mjeseca 2010. godine vidljivo je da su mineralne tvari gdje su najznačajnija nafta i naftni derivati; mašine i aparati; bazni metali; te prehrana dominirali na strani uvoza, dok su najznačajnije

izvozne pozicije mineralne tvari gdje spada električna energija; bazni metali gdje kao i kod uvoza dominiraju aluminij, željezo i čelik, te njihovi proizvodi; rezervni dijelovi za autoindustriju; razni gotovi proizvodi kao što su namještaj, odjeća i obuća.

Bosna i Hercegovina je u periodu januar – april 2010. godine uvezla 748 miliona KM mineralnih tvari u okviru kojih 449 miliona KM nafte i naftnih derivata, u odnosu na isti period prošle godine, ostvaren je rast uvoza ove vrste proizvoda za 15%.

Drugo mjesto po vrijednosti uvoza zauzimaju mašine, aparati i mehanički uređaji čiji je uvoz u prva četiri mjeseca 2010. godine iznosio 509 miliona KM. U odnosu na isti period prošle godine, uvoz mašina je pao za čak 13,4%, dok u ukupnom uvozu učestvuje sa oko 14%.

Značajan udio u strukturi bosanskohercegovačkog uvoza zauzimaju prehrambene prerađevine kojih je u 2010. godini uvezeno u iznosu od skoro 400 miliona KM, i u odnosu na isti period 2009. godine primjetan je pad od oko 3%

Značaja uvoz ostvaren je u kategoriji hemijskih proizvoda u iznosu od 419 miliona KM i u poređenju sa prva četiri mjeseca 2009. godine, primjetan je rast uvoza ove kategorije proizvoda od 3,1%.

Sljedeća značajna uvozna stavka su bazni metali kojih je BiH uvezla u iznosu od 333 miliona KM. Od baznih metala najviše su se uvozili željezo i čelik, njihovi proizvodi, te aluminij i proizvodi od aluminijske legirane. Nakon posljedica ekonomske krize koja se najviše odrazila na metalnu industriju i pad uvoza baznih metala, u prva četiri mjeseca 2010. godine dolazi do rasta uvoza i u odnosu na prva četiri mjeseca prošle godine doživio je rast od 3,5%.

Na strani izvoza baznih metala situacija se znatno popravlja i u prva četiri mjeseca 2010. godine izvezeno je skoro 500 miliona KM ove kategorije proizvoda, u odnosu na isti period 2009. godine primjetan je izuzetan rast od 61,5%.

Značajna kategorija izvoza je električna energija koje je BiH izvezla u iznosu od 206 miliona KM. Izvoz električne energije za prva četiri mjeseca 2010. godine u odnosu na isti period prošle godine doživio je rast od 8,6%. Bitno je spomenuti da BiH u spoljnoj trgovini sa električnom energijom ostvaruje suficit, a pored toga BiH je lider u proizvodnji električne energije u poređenju sa zemljama regiona.

Kategorija raznih proizvoda gdje je uključen namještaj u periodu januar - april 2010. godine ostvarila je izvoz od 220 miliona KM. U odnosu na isti period prošle godine izvoz namještaja je doživio značaja rast od oko 29,3% Međutim, bitno je spomenuti da industrija proizvodnje namještaja u BiH je u usponu i za očekivati je veći izvoz u narednom periodu, a samim time i korigovanje stope rasta izvoza s obzirom da namještaj ostvaruje značajan udio ukupnog izvoza BiH.

u 000 KM	Januar – April 2009.	Januar – April 2010.	Promjena 2010./2009.
IZVOZ	1.667.592	2.132.469	27,8%
UVOZ	-3.879.751	- 3.879.399	0,0%
TRGOVINSKI DEFICIT	-2.212.159	-1.746.930	21%

5. Strane direktne investicije

(u milionima KM) po kvartalima u 2008. 2009. i 2010. godini iznose:

	K1	K2	K3	K4
2008.	86	241	163	87
2009.	-6,4	160,8	134,2	184,4
2010.	57,9			

Ukupna registrirana strana ulaganja u prvom kvartalu 2010. godine iznose **57,9** miliona KM, što je veće od ulaganja u prvom kvartalu 2009. godine za 64,3 miliona KM, a poredeći sa direktnim stranim ulaganjima u prvom kvartalu 2008. godine procentualno su manja za 33%.